

Quotidiana Christiani Militis Tessera

Stanyhurst, Guillaume

Coloniæ Agrippinæ, 1682

19. Dies Junii. In præceps datis corporibus, nullum sui arbitrium est.
Seneca de Ira l. 1. c. 7.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55659)

Junius.

Tessera.

469

interim, ac dein Animæ meæ futurum est? Ergò, ait Læva, (cui verè tunc mens erat læva) animam habes? Vade, & imperium abdica: Illud, nempe, innuere volebat, conscientiam, & dominationem non benè inter se convenire. Ecce, quot malis nos obijciunt hæc fluxa mundi bona, ut si illis frui velis, vel ut uti possis, necessarium sit exuere omnem virtutem, animo proscribere pietatem, seponere Dei providentiam, excutere omnem conscientiam, negligere animam. Denique non potes consequi illa fortunæ bona, nisi cum maximo animi infortunio, fias malus. Si ergò sapimus, cavemus terrena sapere. Ideò esto hoc, vice oraculi:

De re terrena, non sit tibi plena crumena.

19. DIES JUNII.

In præceptis datis corporibus, nullum sui arbitrium est. *Seneca de Ira l. I. c. 7.*

Occasio I.
peccandi
fugienda.

NE priveris tuo, quo tibi succurras, arbitrio, cave à præcipitio. Accinit enim Senecæ Tullius: (a) *Qui se præcipitavit, sustinere se, cum velit, non potest.* Positus in peccandi periculo, proximus es præcipitio. Quantum hoc times, tantum illud cave. In potestate cujusque est, occasione se offerre; at postquam illi se obtulit, vix in ejus est potestate, culpam evitare. In mea est potestate, prælium inire; at in mea potestate non est,

Gg 3

potiri

potiri victoria. In mea potestate est, ingredi mare, sed non est in potestate, evitare periculum, declinare naufragium. Audi, ut sapias, Sapientem : (a) *Quasi à facie colubri, fuge peccata*; non tantum cavendum est, ne incurras morsum, sed conandum, ut fugias etiam tactum : imò non tantum fugiendum est à contactu, sed etiam à conspectu. Sicut fugiendum est à peccato, quasi à facie colubri : sic multò maximè à facie mulieris, quæ est peccandi, vel occasio, vel causa. Nullus enim tam est corpori noxius coluber, quàm animæ mulier. Quis equus adeò elumbis, & enervis, qui visis equabus, non semel, atque iterum adhinniat ? Quis senex adeò effatus ; quis juvenis adeò pudicus, qui conspectis puellis, non semel suspiraret ? In rebus voluntariis, virtute præstare aliquem posse, non nego : in naturalibus verò, suam quisque imbecillitatem fateatur, necesse est. Non prius desinet te caro suis illecebris titillare, quàm jacueris in sepulchro cadaver.

II. Nec quis sibi blandiatur propter ætatem, quia senex est; sænile vetus, difficulter flammam concipit ; sed si semel conceperit, difficilius extinguitur. (b) Quis ignorat senes illos, apud Danielè, duos illos fumigantes orci titiones, Veneri autoratos, Astrodæi mali dæmonis emissarios, lenones sævæ libidinis capulares, filicernia impudorata, intempestivos amatores, impuri Cupidinis laternarios, curioso muliebris venustatis obtutu in scelus impulsos, funesto igne haustos fuisse ? Itaque illi, qui ætatis beneficio, senectutis privilegio à Venero amplexu alienissimi esse debuissent ; cum jam corporis voluptates, post

(a) *Ecol. 21. 2.* (b) *Dan. 13. 12.*

impetum violentum languescere, & desinere consueverint, cum ardor sanguinis in adolescentia bullientis defervescat ut plurimum: in occasione peccandi, ad luxuriæ motus revocati sunt. Accuratus ille intuitus alieni vultus speciosa forma blandientis, excitavit tenues scintillas, quæ in effatis membris obruebantur, & tantum libidinis æstum invexit, quantum miramur. Quis adhuc fidat ætati? quis non diffidat suæ imbecillitati? ubi vel unus tantum radius muliebris venustatis, in oculum curiosum exceptus, sic abripit, & infatuat, & transversum agit, & à Regia virtutum via deflectit, scelere infami, & incomparabili dedecore. De carne nascimur, in carne vivimus, in care morimur; cavendum, ne qui in carne vivimus, carni vivimus, atque ita propter carnem, æternum moriamur. Itaque ad titillationem carnis, quod attinet, neque juvenibus nimis fidendum, quin & senibus timendum: sed tutissimum in utriusque, ut peccatum effugiant, occasiones peccandi fugiant. Ideò, scilicet, Virgines Vestales intra parietes inclusæ continentur, ut occasiones, quæ in compitis offeruntur, devitent. Non, ut stolidiores amant secessum; sed, ut prudentiores fugiunt congressum.

III. Scitè dicebat quidam, nolle se cum adversariis altercati, ne excederet modum: facilius enim, inquit, est, continere se à pugna, quàm in pugna. Eadem ratio monet vitandam occasionem crapulæ: facilius enim est, continere se à mensa, quàm in mensa. Ita proniùs est, animum continere à voluptatibus, quàm in voluptatibus. Facile est, non intrare in chorum tripudiantium; sed ubi

intraveris, & tibi tripudiandum erit. (a) *Qui amat periculum, in illo peribit.* Periculum, dictum est à *periculis*, quia in eo quis facile perit: Ergò, si time perire, fuge periculum; quia in eo invenies, unde pe eas. Iterum in verbo *Discrimen*, includitur *Crimen* itaque fuge discrimen, & effugies crimen. Sic affinis sunt voce, hæc duo verba, occasio, & occasus; quæ occasio peccati, sæpè est occasus peccatoris. Attalus Philosophus, cùm Spartaë viveret, quæ à fluvio terfluente in duas partes dividitur, nunquam flumen voluit transire, dicens; terram productam fuisse hominibus, aërem volatilibus, aquam piscibus: cùm pisces, & aves se in terram contulerint; & ego aquam me immiscebo. Ne pereas in mari, evites periculum maris. Est verus adagium: *Præstat esse pauperem in terra, quàm divitem in mari.* Noli tuam virtutem periclitari in periculo. Est & illud ut vetustum, & venustum proverbium: *Felicissimus tesserarum jacet, eas non jacere.* Jacis aleam, quoties peccatum in periculo exponis animam: sæpè dum talis jacitur alea, jacet anima. Nulli hîc probrosa est fuga, quæ fugiendo acquiritur palma: si enim occasionem peccandi fugis, peccata fugas. Nimirum:

Hunc fugiendo fuga, quem fuga sola fugat.

20. DIES JUNII.

Maxima est factæ injuriæ pœna, fecisse.
Seneca l. 3. de ira, c. 26.

(a) *Eccl. 3, 27.*